

Barne- og likestillingsdepartementet
Pb. 8036 Dep
0030 Oslo

Deres ref: 200802106-/ELUS

Vår ref: EGA07

Dato: 29.08.08

HØRINGSSVAR OM FORSLAG TIL ENDRINGER I BARNELOVEN - NOU 2008:9 MED BARNET I FOKUS

FO vil med dette få komme med vårt syn på forslaget som Barnelovutvalget har fremlagt om endringer i barneloven.

Innledningsvis ønsker vi å gjøre rede for prinsipper vi mener må ligge til grunn for innholdet i barneloven, før vi kommenterer de enkelte forslag i utredningen.

Barn er begrepet vi benytter om alle personer under 18 år, uavhengig av alder. *Foreldre* er begrepet vi benytter om de som har ansvar for barn etter loven. Dette kan være ulike type familiekonstellasjoner som består av ulikekjønnede eller likekjønnede foreldre, biologiske foreldre eller ikke-biologiske foreldre, sosiale og psykologiske foreldre.

Barn er totalt avhengig av sine omgivelser for å ha et godt liv nå og senere. *Fokus i en barnelov må være på barnets rettigheter og på hvordan barns oppvekst skal bli best mulig.* Barns rett til å bli hørt er en selvsagt forutsetning i dette. Som barne- og likestillingsdepartementet skriver i pressemelding av 14.07.08: "Vår målsetting er klar: Barns rett til å bli hørt må innebære en reell innflytelse på beslutninger som berører dem." Departementet omtaler her barns rett til å bli hørt knyttet til barnevernets arbeid, men basert på barnekonvensjonen må dette gjelde for alle barn, og være en selvsagt forutsetning for barnelovens bestemmelser også.

Foreldre er de som har hovedansvaret for barns liv og utvikling. Foreldreskapet er livslangt, noe som betyr at det er uløselige bånd som knyttes til barn uavhengig av karakteren på den videre relasjonen mellom barn og foreldre og foreldre i mellom. *Hvordan foreldreoppgaven kan løses best mulig i fellesskap med fokus på barnet, må være grunnlaget for lovverket.* Lovverket må videre inneha et familieperspektiv, da barn vil ha en tilhørighet til og en forståelse av sin familie selv om den splittes og uavhengig av bosted og samværsordninger. Lovverket må også inneha et utviklingsperspektiv i bestemmelsene, da barns behov og ønsker endres gjennom oppveksten.

FO

Besøksadresse:
Mariboesgt. 13
0183 Oslo

Postadresse:
Pb. 4693 Sofienberg
0506 Oslo

Telefon:
23 06 11 70

Telefaks:
23 06 11 14

e-post:
kontor@fo.no

www.fo.no

Bankgiro:
9001.06.35674

Foretaksnr.:
870 953 852 MVA

Selv om barnas oppvekst i hovedsak er foreldres ansvar, er barna også samfunnets ansvar. Dette samfunnsansvaret materialiseres gjennom de oppvekst- og dannelsesinstitusjoner som eksisterer for barn, gjennom de forordninger som eksisterer for familier og barn og gjennom de holdninger og kunnskaper om barn som til enhver tid finnes i samfunnet. I dette perspektivet er det viktig at barneloven ikke privatiserer ansvaret for barns oppvekst, men også har et samfunnmessig blikk på bestemmelsene som skal ligge i loven. Et samfunn med høy grad av solidaritet og fellesskap om ansvar for den oppvoksende slekt kommer alle til gode.

De fleste barn i Norge lever under forhold som er utviklingsfremmende og gode. Barneloven angir hvilket ansvar foreldrene har for sine barn, og de aller fleste foreldre evner å ivareta dette på en god måte. Selv i belastende livssituasjoner ivaretar foreldre sine barn. Dette skjer ofte gjennom samarbeid mellom foreldrene og i samarbeid med andre i eget nettverk og med barnehage, skole og evt. andre instanser. Barneloven er en viktig rettesnor for hvordan foreldre skal tilrettelegge for oppveksten for sine barn når samlivsbrudd er et faktum.

Dersom foreldre ikke blir enige om hvordan barnas oppvekst skal tilrettelegges, er barneloven viktig for å sikre at prosessene for å avklare dette er så gode som mulig. Alle parter må ha mulighet for å bli hørt, inkludert barnet selv. De viktigste instansene for å bidra til dette er i første rekke familievernkontorene gjennom sitt arbeid med mekling og øvrige tilbud, og deretter rettsinstansene. Kompetanse hos disse instansene til å bistå i fastlåste konflikter med fokus på å gjøre barns oppvekst best mulig er sentralt for at intensjonene om å forebygge og sikre at barn ikke skal behøve å ha en hverdag som preges av foreldres vedvarende konflikt.

Bruk av ulike former for tvang krenker enkeltmenneskets integritet og verdighet. Dette gjelder både for barn og voksne. Resultatet av bruk av tvang er ofte opplevelse av maktesløshet og fravær av frihet til å være aktør i eget liv. Utgangspunktet for lovverket må derfor være at bestemmelsene som hjemles skaper rom som stimulerer gode prosesser knyttet til avklaring av ansvaret for barn selv om foreldre ikke oppnår enighet. Særlig vil vi advare mot fysisk tvang for at dommer skal fullbyrdes.

Det er svært viktig at barnelovens bestemmelser ikke kompromisser med barns rett til fravær av vold og overgrep i sitt dagligliv, og ved samvær. Terskelen for å gripe inn for å forhindre slike situasjoner må være lav for å beskytte barnet. Familiene dette gjelder må få god oppfølging fra det offentlige, og samarbeid mellom ulike instanser er nødvendig. Som oftest vil benyttelse av andre lovverk også være aktuelle i slike situasjoner.

Barns rett til sine foreldre eller foreldres rett til sine barn? I de aller fleste tilfeller er dette to sider av samme sak, men ikke alltid. Når det kommer til hvem sine interesser som skal tas hensyn til, må barnets interesser komme foran basert på barnekonvensjonen og det faktum at barn er avhengig av sine omgivelser. Bestemmelsene i barneloven må derfor være av en slik karakter at foreldre ikke har fokus på sin rett til sine barn, men på foreldreansvaret overfor sine barn og på hvordan de kan ivareta sin foreldreoppgave best mulig sammen. En del av barnets rett til sine foreldre, er at barnet skal ha mulighet for kontakt og tilgang til sine foreldre, dersom særskilte situasjoner ikke står i veien for dette. Vi kommer tilbake med refleksjoner rundt innholdet i barnets beste, som er det prinsippet alle avgjørelser bør tas på grunnlag av.

Barnelovutvalgets rapport berører ikke minoritetsperspektivet og de utfordringer barn med foreldre med minoritetsbakgrunn har ved samlivsbrudd. Videre berøres ikke forholdet mellom barn og foreldre der foreldre er uten opphold eller har midlertidig opphold i landet. Dette er

uheldig med tanke på at det ikke er utredet om lovbestemmelsene som foreslås tar hensyn til disse barnas situasjon, eller om det er andre lovbestemmelser som kunne ivarett dem bedre. Dette henger sammen med at vi vurderer at utlendingsmyndighetene i dagens praksis i for liten grad ivarettar et barneperspektiv jf. barnekonvensjonen i sine vurderinger av foreldres oppholdsmuligheter. Det må være en forutsetning at en offentlig utredning ivarettar et minoritetsperspektiv. Vi mener at departementet må utrede hvordan barns beste i disse situasjonene kan sikres og komme med tiltak som forhindrer diskriminering på bakgrunn av nasjonalitet. Barnelovens nåværende og kommende bestemmelser må vurderes opp mot de lovverk som regulerer opphold. Det må vurderes om disse bestemmelsen også må endres for å sikre at alle barn har like muligheter for kontakt med begge sine foreldre.

Begrepsbruken i barneloven

Begrepet samvær:

FO støtter at begrepene "fast bosted" og "samvær" i barneloven beholdes. Disse begrepene er beskrivende i forhold til ordninger for barn der foreldre ikke bor sammen, og er i utgangspunktet kjønnsnøytrale.

Som utvalget påpeker er situasjonen slik at vi finner flest kvinner i foreldregruppen som representerer fast bosted, og flest menn med samvær, og slik kan begrepene forstås kjønnnet. Dette kan gi en forventning om at det er kvinner som skal ha hovedansvaret for barna etter et samlivsbrudd, og menn kan oppleve seg diskriminert knyttet til mulighetene for å være hovedomsorgsgivere. Vi anser derimot ikke begrepsbruken for å være det som står i veien for utviklingen av synet på menn som omsorgsgivere. Vi mener dette må fremmes gjennom andre tiltak, ved for eksempel at menn har egen opptjeningsrett til omsorgspermisjon og utvidet permisjonsforventninger/muligheter.

Vi vurderer det som positivt at anerkjennelsen av menn som (hoved)omsorgsgivere er økende i samfunnet. Dette vil i seg selv påvirke menns vilje og muligheter til å være aktive overfor sine barn i form av mer samvær og flere menn som hovedomsorgsgivere.

Begrepet foreldreansvar:

Vi støtter at begrepet "foreldreansvar" beholdes. Dette indikerer som utvalget påpeker det ansvaret foreldre har for sine barn så lenge de er mindreårige.

Begrepet delt bosted:

Begrepet bosted peker på hvor barnet har sitt hjem. Å ha et hjem gir assosiasjoner til tilhørighet, materielle gjenstander som tilhører en, mulighet for å påvirke hjemmet osv. Delt bosted indikerer at barnet har flere hjem. Dette er positivt i den forstand at det gir forventninger om at barnet pr. definisjon har et hjem hos hver av sine foreldre. Vi vurderer at bosted er et begrep som er hensiktsmessig for å beskrive barnets hjemmetilhørighet, og av dette følger delt bosted når barnet har sitt hjem hos begge foreldre. Vi vil senere komme inn på ulike betraktninger rundt innholdet i og beslutninger knyttet til delt bosted.

Barnets beste

Forståelsen av innholdet i begrepet barnets beste endrer seg over tid, og vil også være gjenstand for diskusjon ut fra hvilket perspektiv en velger. Barnekonvensjonen angir hva som må ligge til grunn for å sikre barn en trygg og god oppvekst, og er en viktig rettesnor. Barnets

beste er det prinsippet som skal ligge til grunn for alle avgjørelser som tas, og skal veie tyngre enn hensynet til andre når det gjelder avgjørelser om barnets liv.

Barn er pr. definisjon avhengig av sine omgivelser for å ha det godt her og nå og for å ha et godt grunnlag for utvikling mot voksenlivet. De er dermed avhengig av at de som tar beslutninger som innvirker på deres liv gjør dette på en best mulig måte. Vi støtter utvalgets syn på at best mulig omsorg for barn avgjøres etter en sammensatt vurdering.

Å ta konsekvensen av hva som er barnets beste, vil noen ganger være annerledes enn det foreldre ønsker eller mener er best for sin egen del. Slike avveininger er krevende, og mekling og familievernkontorets arbeid er viktig for å gi foreldre støtte til denne vanskelige oppgaven.

FO støtter at begrepet barnets beste ikke utdypes ytterligere i lovs form, og støtter utvalgets begrunnelse for dette.

Foreldreansvaret

Avklaring av foreldreansvar når mor og far ikke er gift eller ikke bor sammen:

Vi mener det ikke er hensiktsmessig at felles foreldreansvar skal inntre automatisk ved barns fødsel når foreldre, i betydning biologisk mor og far, ikke er gift eller ikke bor sammen. Vi ser betydningen av at en slik hjemmel ville likestilt ansvar for begge foreldre og barns rettigheter til at begge kan utøve foreldreskapet og ville gitt et viktig prinsipielt signal. I praksis er vi derimot bekymret for de problemer dette skaper for kvinner som føder barn og av ulike årsaker velger ikke å invitere med far inn i foreldreansvaret. Dette kan for eksempel gjelde kvinner som får assistert befruktning eller kvinner som blir gravide som resultat av voldtekt.

Det er viktig at likekjønnede par som enten er samboere, har inngått partnerskap eller er gift får felles foreldreansvar fra barnets fødsel, sidestilt med ulikekjønnede par. Dette vil i hovedsak dreie seg om lesbiske foreldre som har valgt å få barn ved assistert befruktning eller på andre måter hvor far ikke er kjent.

Innholdet i foreldreansvaret – samarbeid:

Foreldreansvaret innebærer et ansvar for sine barn som også innebærer et samarbeid med den andre som har foreldreansvar for samme barn eller som har samværsrett. At foreldre evner å samarbeide og opplever solidaritet rundt dette ansvaret er til beste for barnet, og dette må ligge til grunn i lovverket som en premiss. En forventning i lovverket om samarbeid sikrer barn mulighet for tilgang til sine foreldre.

Forventningen om samarbeid må også ligge til grunn selv om foreldre ikke kommer til enighet på egen hånd og bringer saken inn for retten. Dilemmaet er selvsagt her at samarbeidet ofte har brutt sammen på grunn av konflikter, og at foreldre ikke klarer å komme til enighet. Barneloven må da ha bestemmelser som sikrer at barnet har tilgang til sine foreldre på tross av dette. Her er det særskilt viktig at barnets mening blir hørt. Familiene vil ofte ha behov for hjelp til praktisk gjennomføring fra hjelpeinstanser for å iverksette ulike ordninger. Vi vurderer at terskelen for å få slik hjelp må være lav som et virkemiddel både for å dempe konsekvensene av konflikter og for at barn skal sikres reell tilgang til sine foreldre. Etter vår mening kan et samarbeid mellom foreldre defineres også til å være at foreldre aksepterer slik form for hjelp.

Innholdet i foreldreansvaret - barnets muligheter for nødvendig helsehjelp:

Vi støtter forslaget om at det holder at en av foreldrene samtykker ved behov for helsehjelp. Det er særlig psykisk helsehjelp som en del barn avskjæres fra å kunne motta som gjør at vi mener dette er nødvendig. Helsepersonell kan avgjøre akutt behandling etter nødparagraf, og barnevernet og fylkesnemnda har anledning til å overprøve foreldres nekting av behandling. Dette er en relativt omfattende og inngripende måte å sikre barn helsehjelp på. Vi mener at beslutninger om nødvendig helsehjelp kan avgjøres av forelderens som vurderer det nødvendig, i hovedsak den barnet bor fast hos.

Innholdet i foreldreansvaret – tilhørighet til barnehage eller skole:

Alle barn har tilhørighet gjennom bostedsadresse til en kommune, og bostedsbeliggenhet avgjør som oftest hvilken skole barnet skal tilhøre. I kommuner med flere skoler, kan foreldre be om at barnet går på en annen skole enn nærmiljøskolen. Opplæringsloven angir at barn skal ha rett til å gå på sin nærskole. Når det gjelder barnehage, så er det i bostedskommunen det kan søkes om barnehageplass.

Når barn har foreldre som bor innenfor ulike skolegrenser/ulike kommuner og barnet har delt bosted, vil som oftest foreldre velge en barnehage eller en skole for sitt barn. I noen tilfeller vil foreldre ønske at barnet tilhører to skoler eller barnehager.

Vi mener at det er klare ulemper ved at barn tilhører flere barnehager/skoler. Som utvalget påpeker vil det være utfordrende for barnet å stadig skifte miljø, og kontinuitet og stabilitet for barnet svekkes. Derfor mener vi at hovedansvaret for barnet må ligge i en kommune og hos en barnehage eller skole.

Vi vil allikevel påpeke at det viktigste for barnet er kvaliteten på opplæringen. Dersom foreldre og barnet selv vurderer at det er best å ha tilhørighet til to skoler eller barnehager, så mener vi at dette unntaksvis skal kunne iverksettes etter drøfting med aktuelle barnehager/skoler. Videre må det kunne det gjøres avtaler med barnehager og skoler om besøk en gang i blant, eller i spesielle perioder av et år. Utgangspunktet må uansett være å finne smidige løsninger som kan gagne barnet i de enkelte tilfeller.

Uavhengig av hvor barnet vil tilhøre, så krever felles foreldreansvar at foreldrene søker å tilpasse dagliglivet for barnet på en best mulig måte, og i dette ligger blant annet god dialog med barnets barnehage(r)/skole(r).

Bostedskompetansen

Innenlands flytting:

FO mener at varslingsplikt til den andre forelderens bør innføres for den av foreldrene barnet bor hos og som ønsker å flytte innenlands. Denne varslingsplikten må også gjelde den andre veien, dvs. at forelderens som ikke barnet bor fast hos og som ønsker å flytte innenlands, må melde dette til bostedsforelderens. Dette handler om å sikre en forutsigbar situasjon for barnet, slik at foreldre så tidlig som mulig kan legge til rette for smidige overganger og forberedelser ved store endringer i barnets liv, og slik at både barnet og den andre forelderens kan komme med sine synspunkter på en slik beslutning.

Begrunnelsen for at vi ikke mener innenlands flytting skal ligge under foreldreansvaret men under bostedskompetansen, er at det er en risiko for at bostedsforeldre mot sin vilje må bli boende et sted de ikke trives. Dette vil kunne ramme barnets trivsel også. Varslingsplikt vil

kunne sikre at viktige prosesser blir igangsatt og avklaringer blir gjort for at flyttingen i minst mulig grad skal gå ut over barnets kontakt med den andre forelderen.

Samvær

Omfang av samvær:

Barn har rett til samvær med sine foreldre, og foreldre både med og uten foreldreansvar kan ikke uten grunn nektes samvær med sine barn. Vi mener at prinsippet om avtalesfrihet for foreldrene og barnet selv er et viktig prinsipp. Vi støtter utvalget i at samvær kan fastsettes opp til 50 % av tiden. Fordi loven oppstiller en legaldefinisjon av vanlig samvær, ser vi at mange foreldre velger denne ordningen. Vi mener at denne rettesnoeren er hensiktsmessig å ha i lovverket som en sikring av et minimumssamvær for barnet. I dag er legaldefinisjonen av vanlig samvær på en ettermiddag i uka, annenhver helg, 14 dager i sommerferien og jul eller påske. Vi mener at denne legaldefinisjonen kan utvides i tråd med flertallet i utvalget sitt forslag om en overnatting hver uke, annenhver helg fra etter barnehage/skole fredag og til oppstart av barnehage/skole mandag, 21 dager i sommerferien, høstferie eller vinterferie og jul eller påskeferie.

Samvær med tilsyn:

I dag kan retten fastsette samvær med tilsyn inntil 16 timer pr. år. Som oftest benyttes tilsynspersoner ansatt ved familievernkontorer. Formålet med dette er at barnet gjennom dette sikres kjennskap til forelderen og et minimum av kontakt.

FO støtter utvalgets forslag om at det gjennomføres en undersøkelse av hvordan ordningen i dag praktiseres, med tanke på ordningen totalt sett gir et positivt bidrag til barnets livssituasjon og utvikling.

FO støtter videre utvalgets forslag om at antall timer utvides til inntil 32 timer pr. år, og at formålet med ordningen også er oppstart og utprøving av samvær i tillegg til mulighet for kjennskap og en minimumskontakt. Begrunnelsene for bruk av tilsyn må inneholde en vurdering av om ordningen sikrer barnets rett til vern og om de planlagte samværene antas å være utviklingsfremmende for barnet. Dette er viktig for å sikre at det ikke utvikler seg en holdning om at samvær alltid er aktuelt selv om det skjer under tilsyn.

Mandatet for tilsynspersonen bør kunne justeres etter formålet som fastsettes. Uavhengig av mandatet bør tilsynspersonen gjøre vurderinger av hvordan samværet virker for barnet, og kunne delta i prosesser knyttet til evt. endringer i samværsordningen. Vi mener det er av betydning at tilsynspersonen har helse- og sosialfaglig kompetanse.

FO har fått tilbakemelding fra medlemmer som arbeider i familievernet, om at tilsynsordningene krever mye ressurser fra en allerede presset tjeneste kapasitetsmessig. Vi ber om at departementet utreder alternative måter å organisere og bemanne tilsynet på. Uavhengig av hvor tilsynet organiseres fra, så mener vi at personene som skal benyttes må ha helse- og sosialfaglig utdanning for å sikre forsvarlighet for barnet i ordningen.

Samværsplikt:

FO støtter utvalget i deres vurdering av at dagens regelverk er tydelig på at foreldre har en plikt til å følge opp sine barn, blant annet i form av samvær med sitt barn. Vi er videre enige i at det er uhensiktsmessig å sanksjonere dersom foreldre ikke følger opp dette, utover at de mister rettigheter overfor sine barn.

Delt bosted

Det har vært store debatter knyttet til delt bosted i et likestillingsperspektiv. Det blir anført at en forventning om at barn kan bo fast hos begge sine foreldre etter et samlivsbrudd, vil virke fremmede på menns deltagelse i omsorg for barn. I et barneperspektiv og ut fra et utgangspunkt i barnets beste, har det blitt anført at dette er en ordning som barn "kan tåle" dersom foreldrene samarbeider godt.

Vi mener at ingen av disse argumentene på en god nok måte realitetsbehandler det spørsmålet som må være sentralt: Hvordan virker det på barn å vokse opp i to hjem? Utvalget redegjør for at det mangler forskning på området, og at dette også er en relativt ny ordning som foreldre benytter seg av. Forskning vil etter hvert kunne gi oss noen svar på hvordan det virker på barn å vokse opp med to hjem.

Som vist til tidligere, så er synet på hva som er bra for barn i stadig endring. Ulike religioner og livssyn representerer ulik oppfatning av hva som er bra. På samme måte vil de enkelte foreldre og familier ha ulik oppfatning av hva de mener er bra for deres barn.

Ved et samlivsbrudd vil den nye organisering av livet til barn og voksne ofte være et resultat av kompromisser, hvor den optimale løsningen ikke eksisterer. Vi anser at delt bosted er et uttrykk for å kompromisse mellom det faktum at begge foreldre ønsker å være hovedomsorgsgivere, og ikke nødvendigvis basert på at dette er noe barnet har behov for. Det er slik at veldig få andre i vårt samfunn velger å ha to hjem, allikevel fremheves dette som en løsning for barn som er i en utvikling, som trenger stabilitet, forutsigbarhet og kontinuitet for å vokse. På den annen side, så ivaretar løsningen i et barneperspektiv at barnet har et hjem hos hver av sine foreldre, og at begge foreldre er like tilgjengelige, dvs. at barnet opplever å være ønsket og velkommen. Dette er en styrke for barns utvikling.

Dersom delt bosted er et alternativ, er det viktig at foreldre gjennom meklingen får hjelp til å reflektere rundt konsekvensene av et slikt valg for barnet. En slik refleksjon rundt hvordan hverdagslivet og barnets trygghet og utvikling ivaretas er nødvendig uavhengig av hvilken ordning familien velger, men en kan anta at hverdagslivet til et barn blir mer oppstykket ved en 50-50 bostedsordning. En ordning med delt bosted vil betinge at foreldrene har en solidarisk oppfatning av sitt felles foreldreansvar og at barnet ikke påtvinges ordningen.

Vi har kommet frem til at delt omsorg ikke bør fremheves i barneloven som en hovedordning etter samlivsbrudd. Videre mener vi at retten ikke skal kunne fastsette delt bosted, slik utvalgets flertall foreslår. Vi støtter heller ikke utvalgets forslag om å fjerne oppstillingen av alternativer i § 36 første ledd. Vi mener at dagens bestemmelse sikrer fokus på at det må være enighet ved valg av delt bosted når det står: "...dersom foreldre er enige om det, så kan barnet bo fast hos begge".

Tvangsfullbyrdelse

I dag kan tvangsfullbyrdelse skje dersom et vedtak fastsatt av retten om fast bosted hos en av foreldrene treneres ved at barnet ikke overleveres bostedsforelderen. Vi mener at slik inngripen må benyttes med stor omhu, da dette er en svært traumatisk opplevelse for barn og deres omgivelser. Vi mener at muligheten for tvangsfullbyrdelse ikke kan utvides til å gjelde vedtak om for eksempel samvær, men at dagens ordning bør fortsette, og er enig med utvalgets mindretall i denne saken.

I situasjoner hvor den ene forelderen trenerer gyldige vedtak om samvær, er det i dag mulighet for å gi tvangsbot. Dette er en ordning som ikke nødvendigvis endrer treneringen på kort sikt, men som en måte å kunne markere overfor den som trenerer at det som skjer ikke er akseptabelt.

Alternativet til tvangsfullbyrdelse er etter FOs mening at hjelpeapparatet trekkes inn i disse sakene. Profesjonelle fagfolk fra familievernkontor eller andre hjelpetjenester bør være tilgjengelige for å bidra til konfliktdempende og konfliktløsende prosesser. Konfliktnivået er ofte svært høyt, og forskning viser at barn som lever med vedvarende konflikter mellom foreldre lider under, og deres trygghet og utvikling påvirkes.

Det bør ligge en mulighet for at hjelpeapparatet tilbyr tilsyn ved samvær der bekymring for barnets ve og vel ligger til grunn for trenering av for eksempel samvær. Muligheten for at saken må opp for retten på nytt kan også være tilstede. I siste instans må barneverntjenesten varsles, for å vurdere barnets omsorgssituasjon i en fastlåst konflikt, og evt. iverksette tiltak.

Et tilgjengelig, smidig og fleksibelt hjelpeapparat vil kunne bidra til at barnets beste ivaretas. Dette krever at en slik ordning gjøres kjent for foreldre som kommer opp i slike situasjoner.

Saksomkostninger i barnefordelingssaker

Det er viktig at det er mulig for foreldre å prøve sin sak for retten dersom de ikke kommer til enighet. Dette må kunne skje uten store økonomiske konsekvenser dersom retten ikke gir medhold. Vi støtter utvalgets forslag om at det tas inn bestemmelser i barneloven som i utgangspunktet innebærer at den enkelte forelder bærer egne kostnader, og med de muligheter dette også åpner for fri rettshjelp.

De økonomiske rammene for barnet og foreldrene

Vi støtter utvalgets vurdering av at økonomiske forhold ikke skal stå i veien for løsninger som er til barnets beste. Videre at de økonomiske ordningene tar høyde for at det er dyrere å ha to husholdninger dersom foreldrene er de eneste voksne i husholdningen. Forskning viser at enslige forsørgere er overrepresentert i fattigdomsstatistikker, og at det er god grunn til å vurdere ordninger som kan sikre bedre vilkår for denne gruppen.

Vi støtter at ordet "sammen" tilføyes innledningsvis i barnelovens § 66 for å fremme at foreldrene har et solidarisk ansvar for å bære utgiftene til forsørgelse og utdanning av barnet.

Vi vil at trygdeordninger og skatteregler også tilpasses situasjoner hvor barnet har delt bosted, slik at denne ordningen ikke medfører avkorting av midler foreldrene ellers ville fått. Trygde- og skattesystem bør ikke favorisere en bestemt måte å organisere bosted og samvær på.

Økonomiske og administrative konsekvenser

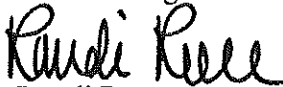
Det er viktig at tjenesten som møter familier ved samlivsbrudd er dimensjonert slik at god hjelp kan ytes. Familievernkontorene må få ressurser tilpasset sine oppgaver, og utvalgets forslag innebærer ytterligere krav til familievernkontorets virksomhet. Vårt forslag om at familievernkontoret må være en mer tilgjengelig tjeneste i vanskelige situasjoner og er et reelt lavterskeltilbud, medfører også ytterligere oppgaver, og derav behov for økte ressurser.

Vi er kjent med at familievernet i region Øst i disse dager arbeider med innsparinger innenfor budsjettet for 2008. Det kan synes som de i utgangspunktet har vært underbudsjettet, samt at ulike forhold har medført et stort merforbruk. Vi er svært bekymret for konsekvensene av dette for tjenestetilbudet til barn og foreldre i vanskelige situasjoner. Dette underbygger behovet for økte ressurser til familievernet.

Det er viktig at familievernkontorene kan tilby mer omfattende hjelp og tilby hjelp til flere. Videre er beliggenheten til familievernkontor rundt i landet organisert slik at mange må reise langt for å kunne benytte seg av tjenestene. Vi forutsetter at Bufetat og departementet ser på hvordan alle landets innbyggere skal gis like og bedre muligheter for bistand fra familievernkontorene.

Vi ønsker lykke til videre med arbeidet.

Med vennlig hilsen

Randi Reese
Forbundsleder

Ellen Galaasen
Fagkonsulent